

Munkásvédelem az építőiparban

Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium felügyelete alá tartozó vállalatoknál a jövőben az eddiginél gyakrabban ellenőrzik a munkahelyeket és szigorúbb szankciókat alkalmaznak azokkal szemben, akik megsértik a munkavédelmi előírásokat. Ez a bejelentés a csütörtöki Tatabányán rendezett tanácskozáson hangzott el, ahol a minisztérium dunántúli vállalatainak képviselőivel megvitatták az üzemi balesetek alakulását. Mint elmondták 1981-ben az előző évhez képest 27,8 százalékkal több baleset történt az ÉVM-hez tartozó üzemekben, vállalatoknál, s a sérülések miatt 270 000 munkanap esett ki a termelésből. Az idei év első negyedében pedig további romlást mutat a baleseti statisztika. A

vizsgálatok tapasztalatai szerint sok helyen nem tárták fel a balesetek valódi okát, s így nem szüntetik meg veszélyforrást sem, ennek pedig az a következménye, hogy a balesetek többször azonos módon megismétlődnek. A gyakori túlóráztatásnak is szerepe van a balesetek számának emelkedésében. Bejelentették, hogy a halálos áramütések megelőzésére az ÉVM kötelezővé teszi a vállalatoknak egy új érintésvédelmi berendezés megvásárlását.

Közölték a tanácskozáson, hogy az év végéig a tárcához tartozó valamennyi gazdálkodó egység korszerűsítési munkavédelmi szabályzatát, kiegészíti azt a dolgozók érdekében született legújabb jogszabályokkal.

Kábelbiztosítók Szibériába

A szibériai kőolaj- és földgázvezeték működését ellenőrző hírközlő rendszerhez készült kábelvédelmi berendezéseket a Jászberényi Műszeripari Szövetkezet. Az első — hetven darabból álló — szállítmányt a szövetkezetből a Budavox Kűlkereskedelmi Vállalat közreműködésével indították el vasúton több tízezer kilométeres úttal. A berendezések azoknak a hírközlő kábeleknek a biztonságát szavatolják, amelyek segítségével majd a telefonkapcsolatot tartják egymással a csövezeték ellenőrző állomásain dolgozók.

A Szovjetunióban jó hírnévnek örvendő termékekből a jászberényi szövetkezet a tervek szerint mintegy háromszázat szállít az év folyamán.

A városi tanács vb üléséről jelentjük

Szeged város megyei tanácsának végrehajtó bizottsága tegnap, csütörtökön délelőtt ülést tartott és számos előterjesztés, illetve napirendi pont kapcsán határozott. Megtárgyalta és jóváhagyta a testület az Északi körút második ütemének beruházási programját, módosításokat rendelt el a Szeged-Álgyői északi vízmű és a könyvtár-levéltár beruházási menetrendjén, elfogadta az egészségügyi gyermekotthon építésének műszaki-gazdasági mutatóit, felülvizsgálta és megállapította a baktói kiskertek használatbavételi díját, döntött az önerőből készülő gázvezeték elosztó hálózat költségének megelőlegezéséről, új utcaneveket fogadott el, jóváhagyta az újabb lakáskiutalási és lakásértékesítési névjegyzéket, majd megvitatta a tanácsi vállalatok múlt évi gazdálkodásáról szóló jelentést és összegezte a társadalmi munka tavalyi eredményeit, illetve ideit célkitűzéseit. A testület végül a lakáscepek fokozása érdekében szükséges korszerűsítési intézkedéseket dolgozott ki, illetve hagyott jóvá.

sára és az újabb építési ütem előkészítésére.

A vb a beruházás adatait így hagyta jóvá: a kivitelezés még ez év utolsó negyedében elkezdődik, s az üzembehelyezés dátuma 1984. októberre lesz.

Kedvező fordulat a vízellátásban

Még tavaly augusztusban határozatot hozott a végrehajtó bizottság a növekvő vízigény jó kielégítése érdekében a Szeged-Álgyői északi vízmű beruházásra. A kivitelezés is megkezdődött — és kellemes meglepetést hoztak a mélyfúrású kutak. Vízhozamuk a remélnél (napi 20 ezer köbméter) kedvezőbb, ötezer köbméternyi többlet várható. Az is kiderült a mélykutak fúrásával párhuzamosan, hogy a térségben már 170 méter mélységben is fekszik hasznosítható vízadó réteg, s ebből kis költséggel további napi 35 ezer köbméter víztermelést lehet biztosítani. Mindez együttesen a tervezett második építési ütem halasztását teszi lehetővé a városnak. Módosításokat is követel természetesen az ügy: egy méter átmérőjű csövek tudják csak gazdaságosan beszállítani ezt a megnövekvő víztermelést. Költségtöbblet természetesen adódik, s ennek egy része a Vízművek és Fürdők Vállalati fejlesztési alapját terheli. A vállalat ennek úgy tud megfelelni, hogy a csatornahálózat tervezett rekonstrukcióját csökkenti.

A harmadik körút építése

Szeged város általános rendezési terve tartalmazza a harmadik körút mielőbbi fokozatos kiépítését, ezen belül a Budapesti körút és a Keresztöltés utca két nyomvonalal való bővítését. Az új városrészek rohamos növekedése és az új hidak üzemelése indokolta és sürgetővé teszi egy újabb szakasz megépítését. A rókusai építkezés már az előző ötéves tervben megkezdte a Kossuth Lajos sugárút—Csongrádi sugárút közötti ív kiépítését, most pedig a Makkosháza városrészt új megközelítése indokolja a Csongrádi sugárút és a Sóllyom utca közötti szakasz kiképzését. Ez az útvonal csökkenti hivatott a Kossuth Lajos sugárút és a Felső-Tisza-part között a nagy körút és az érintett sugárutak forgalmát, s jobb összeköttetést teremt a lakóterületek és az iparkörzetek között is.

A beruházási program szakaszolja a feladatot. Első részlet a Csongrádi sgt.—Agyagos utca, második az Agyagos utca—Sóllyom utca közötti útépítés, négy forgalmi nyomvonal, az út alá kerülő csatornák megépítésével együtt, a harmadik ütem pedig a Kossuth Lajos sugárút és a Csongrádi sugárút közötti második két nyom kiépítését tartalmazza. Mindezzel együtt jár a csatlakozó járdaépítés, a trolibusz légvezeték hordozására is alkalmas közvilágítási berendezés és a sugárutak keresztmetszében fekvő csomópontok elektromos jelzőberendezéseinek elkészítése.

Ebben az ötéves tervben a feladatra 72 millióval rendelkezik a városi tanács — ám a teljes pénzigény 100 milliót megközelítő összeg. Ezért elsősorban takarékos megoldásokra törekednek, de lehetséges, hogy a tervet is mérsékelni kell. Sürgősségi sorrend indokolja, hogy Makkosháza közlekedésének megoldása kerüljön első helyre. A csatornahálózat kiépítése után jövőre alkalom nyílik az útépítés folytatá-

sa és az újabb építési ütem előkészítésére.

A városi tanács már a negyedik ötéves tervben szorgalmazta a testi-szellemi fogyatékos gyermekek intézeti gondozási körülményeinek és elhelyezési feltételeinek javítását, de pénzügyi fedezet híján máig öröklődött a feladat. Közben az otthon áthatalmi részlegének üzemeltetése is lehetetlenné vált, ezért a Gladics utcai otthon oly mértékű bővítése vált időszerűvé, hogy az áthatalmi gondozottakat is be tudja fogadni. Ebben az ötéves tervben a tanács 28 milliót irányzott elő a feladatra, hogy 100 személlyel többlet be tudjon fogadni az intézet. A költségek úgy megemelkedtek időközben, hogy az eredeti — emeletes, kiszolgáló egységeket is tartalmazó bővítés — majd 50 milliót igényelne a mai áron. A költségek csökkentése kötelező — a bővítés viszont a szükség parancsa: ezért a vb úgy határozott, hogy földszintes toldaléképítést emellett és a gazdasági blokk építését elhalasztja, ennek kialakítását a régi épület felújításával párhuzamosan oldják meg. Ez a variáns nagyjából megfér a tervezett költséghatárok között, illetve a még meglévő különköltséget egyéb tervezett egészségügyi beruházás

terhére biztosítja. A bővítés elkészítési határideje 1985 vége.

A baktói kiskertek díja

A múlt évben újabb kiskert-akció lebonyolításáról döntött a városi tanács végrehajtó bizottsága Baktóban. Kijelölte a területet és elrendelte az igények elbírálását, majd a parcellák sorsolását, amellyel ideiglenes bizottságot bízott meg. A határozat a parcellák méretét maximálisan 800 négyzetméterben jelölte meg és a tartós használatbaadás mértékét 50 évre szabta. A használatbavételi díjat a gyáláreti kiskert-akció parcelláihoz igazította — ám kiderült, hogy ezek már nem fedik a mai forgalmi értéket, illetve alatta maradnak azok ötven százaléknak, ami irányadó ilyen esetekben. A vizsgálódás során bebizonyosodott, hogy a kereslet-kínálat törvényei és a reális forgalmi értékek úgy követelik: egy-egy baktói 800 négyzetméteres parcella tartós használatbavételi díját 30 ezer forint irányárban állapítsák meg. A végrehajtó bizottság úgy döntött, hogy ezt a reális helyzetet méltányolja, s ettől az összegtől a földminőség szerint lehet eltérni fölfelé és lefelé.

Költségelőleg gázelosztó hálózathoz

A témának története van a város energiagazdálkodásában jelentős tényezővé vált a lakosságnak az a készsége, hogy saját anyagi erejével hozzájáruljon a gázzal el nem látott területek fejlesztéséhez. A vb ebből kiindulva utasította az építési, közlekedési osztályt: vizsgálja meg az önerőből történő gázhálózat-fejlesztés költségei részbeni megelőlegezésének lehetőségét és a megoldásra adjon javaslatot a testületnek.

A vizsgálatok alapján a javaslat így szól: műszaki szükségességből (például útépítés) a tervezettnél korábban megépítendő földgázelosztó hálózatok esetében a városi tanács a hálózatot megépített és üzembe helyezőkor annak költségeit a lakosságtól beszedi. Olyan esetben, ha a terület földgázellátása csak hosszabb (100—200 méter) fogyasztói csatlakozás nélküli vezetéképítéssel oldható meg, a lakosságra nem hárítják át ezt a többletköltséget, ennek fedezetét az e célra fordítható tanács feljlesztési keretből biztosítják. A javaslatot a vb tegnapi ülésén határozattal emelte.

Új utcanevek

A vb új utcaelnevezésekről is döntött. Közterületet neveznek el Szegeden Kodály Zoltánról, születésének centenáriumi évében, a Sárosi utcától északra eső, az északvárosi iskolát és óvodát magába foglaló terület neve Kodály tér lesz. A zártkertek területén a fő útvonalakat ezentúl névvel illetik, Baktóban: Nagy-Baktói út, Kis-Baktói út, Hosszú-töltés út, Felső-nyomás út, Kuruc-völgyi út, Erdős-zéli út; Gyáláreten: Lúdvári út, Gyékényesi út; Kiskundorozsmán: Maty-parti út, Zöldfási út, Móra-hegyi út, Domaszéki út lesz a főbb útvonalak neve. Az új utcanevtáblák elhelyezéséről sürgősen intézkednek.

Szervezettebb agrártermelés

Lakatos Tibor tájékoztatója

A korábbinál sokkal erőteljesebben érvényesül az agrártermelésben a felvásárlók és a feldolgozók integráló szerepe. A partnerek együttműködése minden eddiginél jobban épül a szerződéses kapcsolatokra, amit az is jelez, hogy az elmúlt év végén már megvolt a szerződéses fedezet az idén szükséges termények és termékek több mint 90 százalékára — mondotta Lakatos Tibor mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes, az MTI munkatársának.

Korábban egész éven át kötötték a szerződéseket a vállalatok a termelőkkel, emiatt gyakran áttekinthetetlenül vált a helyzet. A szerződéses munka partatlan volt azért is, mert gyakran a többszöri egyeztetések után sem tisztázódott, valójában ki és mikor szállítja majd a meghatározott időpontban szükséges árukat. A valós igények sem körvonalazódtak kellőképpen, aminek gyakran a fogyasztó látta kárát. A helyzet végül is azért volt ellentmondásos, mert amíg az árak egyfelől általában ösztönzőek voltak, addig a termelés pályájáról hiányzott egyfajta fék; az eladható áru mennyiségek az a kerete, amely a tényleges igényeket összegezte és ezeket szerződések formájában rögzítette volna.

A gazdálkodók jogosan tartották elfogadhatatlannak, hogy a szerződéskötések időpontja túlságosan elhúzódott, közel került a termelésre való felkészülés időpontjához. Ilyen körülmények között nehéz volt megalapozott terveket készíteniük. Ahhoz viszont, hogy szerződnie lehessen, időben közzé kell tenni a jövő évi termelői árakat, amelyek a termékek többségénél rendszerint adódtak. Am néhány cikknel — a begyűrűző árak miatt — folyamatos árkiszegítésre van szükség. Ez a munka jelenleg még nem eléggé gyors. A cél: az előző év júliusának végéig meg kell hirdetni a termelést alapvetően befolyásoló valamennyi árat. Véleményem szerint ugyanis ezzel lehet még inkább a szerződések keretei közé terelni a mezőgazdasági árukibocsátást. A javulás máris kétségtelen, hiszen három-négy év alatt jelentősen nőtt a szerződések körébe vont áruk mennyisége. Elképzeléseink szerint 1984—85-re a szerződések már a teljes keretet át fogják. A háztáji és kisipari gazdaságok árutermelésének bővülése indokolta teszi, hogy az integrátori szerepet betöltő mezőgazdasági nagyüzemek és áfészek a felhasználókkal kötött szerződések mértékéig a kistermelőkkel is szerződéses viszonyt létesítsenek.

A termelők igyekeznek közelebb kerülni a küpiachoz. A korábbinál jóval több információt kérnek és kapnak is. Néha már-már zavaróan sokat. Az információáradat tengerében nem mindig sikerül levonni a legjobb következtetéseket. A vállalati tájékoztatók esetenként utköznek egymással, máskor pedig késve jutnak el a felhasználókhoz. Tapasztalataink szerint a termelőket a jövőben még jobban be kell vonni az üzletkötési munkába. A piac viseledéséről akkor tudhatják meg a legjobbat, ha partnervállalataik a szó szoros értelmében magukkal viszik a termelők képviselőit a fontosabb üzletkötési, kereskedelmi tárgyalásokra. Ott aztán teljes felelősséggel hallgathatják véleményüket. Így van ez például a borkereskedelemben, ahol a Monimpex keretén belül létrehozott boriproda a termelőknek is fórumot kínál és ők valóban elsőkézből kaphatják meg az információkat.

A tárcá területén — mint ismeretes — átszervezések történtek, amelyek közvetve befolyásolják az üzemek kereskedelmi munkáját. A széles körű decentralizáció 75 vállalatot érintett, közülük 25 már egy éve önállóan tevékenykedik. A kezdeti tapasztalatok kedvezőek. Ezek az üzemek korábban leg-

többször a mennyiségi termelésben voltak érdekeltek, újabban viszont a legfontosabb gazdasági szempont a nyereségség lett. Az önálló vállalatok igyekeznek gyorsan megszűntetni a veszteséges termelést, és kifizetődő árak előállítására állnak át. A konzervipar például csökkentette a paradicsompüré gyártását, helyette más jól eladható cikket készített. A cukoripari vállalatok önállóan kötik szerződéseiket, közülük már olyan is akad, amelyik közvetlenül érdekel abban, hogy exportra szállítson. A dohányiparban a gyártmányfejlesztés meggyorsult. Ezeknek a vállalatoknak azonban továbbra is szükségük van arra, hogy bizonyos feladatokat (csomagolóanyagok, segédanyagok, stb. beszerzését) egymás között egyeztetve lássanak el. Ezért közös vállalatokat hoztak létre.

A korábbi úgynevezett elosztási rendszer kötöttségei ezekkel a vállalatokkal szemben megszűntek, számukra a piaci kapcsolatok jelentik az érvényesülést, és ezért kezdeti lépéseiket a minisztérium figyelemmel kíséri, és az új típusú irányítási módszerek gyors elterjesztését is fontos feladatának tekinti — mondotta befejezésül a miniszterhelyettes.

Alkoholisták gyógyítása

A munkaterápiás intézetek és a szocioterápiás foglalkoztatók elterjedésével évről évre növekszik a gyógyultak, a sikeresen beilleszkedők aránya a pszichiátriai és alkoholista betegek között. Erről számoltak be csütörtökön Székesfehérváron, a Magyar Rehabilitációs Pszichiátriai Társaság dunántúli tanácskozásán. A Baranya, Tolna, Fejér és Veszprém megyei rehabilitációs tapasztalatokat összegezve igazolta az ideg-és elmeosztályok „nyitott ajtó” munkamódszerének hatékonyságát. A tudományos ülésszakon kiemelték, hogy a kórházi szocioterápia jelenleg arra irányul, hogy megszervezze a betegek hasznos időtöltését, figyelmének jó irányú befolyásolását. Ezekben a foglalkozásokon a betegek tanult szakmájukban dolgozhatnak. A kórházi foglalkoztatásra épül a munkaterápiás intézetek tevékenysége, például az alkoholizáló kúra a legtöbb intézményben egyhónapos orvosi-szocioterápiás kezelésből és további egyhónapos munkaterápiás foglalkoztatásból áll.

A tudományos tanácskozá-

son az egészségügyi szakemberek beszámoltak a pszichiátriai és alkoholista betegek utógondozásáról is. Elmondták, hogy az alkoholizáló betegek az orvosi kezeléssel párhuzamosan csoportos, közösségi foglalkozásokon tanítják meg a beteget a helyes önértékelésre, a szabad idő italozás nélküli, hasznos eltöltésére.

Az utógondozás a kezelés legfontosabb része, mert nem csupán a beteg munkába állításából és rendszeres ellenőrzéséből áll, hanem legtöbb helyen a kórházi szocioterápiás csoportok összetartó, egymást segítő közösséggé szervezésére is kísérletet tesznek. Erre a célra a legmegfelelőbbek az örvendően szaporodó alkoholmentes klubok.

A tanácskozáson felhívták a figyelmet arra, hogy az eredményesebb utógondozás érdekében a gyógyintézetek és a betegek munkahelye között az eddiginél szorosabb együttműködés kialakítása szükséges, például célravezető volna a nagyüzemi üzemorvosi szervezetet szocioterápiás gondozói státusszal bővíteni.